

Podgorica/Zagreb, 06/12/2011

Reagovanje na javno obraćanje sudije Milivoja Katnića, poručnika KOS-a, za vrijeme napada na Dubrovnik 1991-1992

Reagovanje Milivoja Katnića, sudije Apelacionog suda Crne Gore, ne iznenađuje zbog činjenice da je direktno prozvan kao izvršilac ratnih zločina od strane bivšeg logoraša Metodija Prkačina na skupu „Rat za mir-20 godina kasnije“ u organizaciji Centra za građansko obrazovanje, Akcije za ljudska prava i Documente, uz podršku fondacije Friedrich Ebert.

Međutim, neočekivan je riječnik sudije Katnića i način na koji je odgovorio na ozbiljne optužbe Metodija Prkačina. Kako sudija dobro zna gdje i kako se utvrđuje činjenično stanje i da je sudska istina, sprovedena pred nezavisnim i nepristrasnim sudovima jedina mjerodavna, čudi odabir stila za odgovor na optužbe vezane za period kada je sudija Katnić vršio funkciju poručnika KOS-a. Očekujemo da se Sduski savjet pozabavi pitanje da li je sudija Katnić svojim reagovanjem postupio na način dostojan sudijske funkcije.

Iz obraćanja javnosti sudije Katnića evidentno je da se radi o čovjeku koji bi mogao značajno doprinijeti utvrđivanju činjenica iz perioda ratnih dešavanja na području dubrovačke regije. Opšte je poznato i lako provjerljivo da su gotovo 240 dana građani i građanke Dubrovnika živjeli su u kopnenoj i pomorskoj blokadi, 138 dana bez struje i vode, dok su više od četiri mjeseca proveli u skloništim. Na području Dubrovnika, snage JNA uništavale su, pljačkale i palile civilne objekte, kako je utvrdio i Haški tribunal. Dio stanovništva izbjegao je u Dubrovnik, sjevernu Dalmaciju i na otoke, a u selima su ostali uglavnom stariji mještani od kojih su mnogi ubijeni ili odvedeni u JNA logore u Morinju u Crnoj Gori ili u Bileći u BiH. U ratu na dubrovačkom području, prema optužnici Državnog odvjetništva Republike Hrvatske, ubijeno je 116 civila, a više stotina ranjeno; poginulo je 430 hrvatskih branitelja, 443 osobe zatvorene su u logorima Morinj i Bileća, prognano je 33,000 osoba i uništena 2.071 stambena objekta. Po dostupnim podacima na dubrovačkom području, tokom ratnih operacija poginulo je i 166 rezervista iz Crne Gore. Na osnovu prvostepene presude Višeg suda u Podgorici, na teritoriji Crne Gore postojao je “sabirni centar” u Morinju u kojem su izvršeni ratni zločini, i to pored ostalih i u odnosu na Metodija Prkačina. Ratna dejstva okončana su u junu 1992. dogovorom Tuđman-Čosić o demilitarizaciji Prevlake i povlačenjem JNA 15 km u dubinu crnogorske teritorije. Haški tribunal osudio je za ratne zločine 6.decembra 1992. prilikom najžešćeg granatiranja starog jezgra Dubrovnika Nikolu Strugara i Miodraga Jokića. Deset oficira JNA optuženo je za ratne zločine pred Županijskim sudom u Dubrovniku.

Sudija Katnić se sigurno sjeća da je 6. decembar dan kada je počelo granatiranje Dubrovnika za koje su jedino do sada osuđeni generali Strugar i Jokić pred Haškim tribunalom, iako je jasno da oni nijesu samo mogli biti kriv za sve zločine koji su se dogodili na području dubrovačke regije u period od oko 8 mjeseci. Simbolika koju šalje ovo saopštenje sudije Katnića upravo na ovaj dan najbolje ilustruje sav paradoks nesreće napravljene tada, ali i posljedica neadekvatnog procesa suočavanja sa prošlošću u Crnoj Gori.

Ne ulazeći u pitanje eventualne odgovornosti sudije Katnića, nekadašnjeg poručnika KOS-a za ratne zločine, što bi tužilaštvo hitno trebalo istražiti, očigledno je da on raspolaže značajnim informacijama, koje bi mogle biti od izuzetnog značaja za utvrđivanje činjeničnog stanja o ulozi, značaju i involviranosti kako crnogorskih rezervista, redovnih vojnih i policijskih formacija, tako i pojedinaca iz političkog i medijskog miljea tadašnje Crne Gore.

Javna svjedočenja su jedan od načina da se stalno i nanovo otvaraju pitanja odgovornosti strana u sukobu i aktera ratnih dešavanja, oko Dubrovnika u konkretnom slučaju, sve dok se u potrebnoj mjeri ne „isprovociraju“ nadležni organi da u cjelosti utvrde činjenice o ratu, žrtvama i počiniocima ratnih zločina, jer ratni zločini ne zastarijevaju.

Očekujemo da nadležno državno tužilaštvo hitno ispita navode iznijete na konferenciji u prisustvu tužiteljke Lidije Vukčević, u kojima se pominju i sudija Apelacionog suda Milivoje Katnić i drugi, i o tome obavijesti javnost. Dodatno, očekujemo i da Sudski savjet zauzme stav i procijeni slučaj i u kontekstu javnog istupa sudije Katnića. Konferencija na kojoj su osim aktuelnog javnog svjedočenja iznešena i brojna druga vrlo vrijedna izlaganja i osvrti, trebalo bi da izazove pažnju nadležnih institucija. Čutanje je opasno i predstavlja najveću prijetnju da se kroz zaborav ponovo napravi osnova za nove zločine.

Daliborka Uljarević, izvršna direktorka, CGO

Tea Gorjanc Prelević, izvršna direktorka, Akcija za ljudska prava

Vesna Teršelič, voditeljica, Documenta